

Megjelenik ez a lap hetenkint kétszer csütörtökön és vasárnap.
 Á r a :
 Egész évre . . . 6 ft. — kr.
 Félévre . . . . 3 ft. — kr.
 Negyedévre . . 1 ft. 50 kr.
 A szerkesztő szállása:
 Színház-utca 404. szám.

NEMERÉ.

Politikai, közgazdászati és társadalmi lap.

Hirdetési díj:

4 hasábos garmond sorért, vagy annak helyéért 4 kr. (1—10 sornyi hirdetés ára mindig 40 kr.) — Bélyegdíj minden ígatáskor 30 kr. — Nagyobb hirdetéseknek alkalmi szerinti. — Hirdetések fölvetnek a szerkesztőségnek.

Sepsi-Szent-György, 1872, febr. 6 án.

Igaz-e, hogy Háromszéken a kasztszellem előtérbe nyomult?

Igaz-e, hogy a volt katonai osztály a nemességgel, s a megszünt urbéresség mint külön-külön frakció áll egymással szembe?

Még jogosultságát meg merném tagadni e kérdésnek, ha az ellenkezőt szememmel nem látánám; sőt kétségbe merném vonni tárgyi létezését is, ha a mindennapi jelenségek, a tények nem mutatnák.

S mert van, kérdem: mi az oka?

Nézetem szerint: a hatalommal visszaélés ismétlődései; egyes jogos kívánalmak megvetése; de leginkább a helytelenül elfogott önérdek kedvéért kizsákmányolt értelmezése a jogegyenlőségnek.

Midőn kimondatott a nagy elv: legyen a honnak minden polgára egyenlő, már a testté válás első jelentkezéseiben torz alakokat mutatott,

mert a volt jobbágy csak úgy foghatta fel az egyenlőséget, ha az uraság kocsijáról, bozskorában parketirozott szobában támlás széken csibukozhatott;

a nemes ember meg úgy képzelte, hogy ő, személyében egyedül annyi, mint az egész jobbágyosság;

a katonai osztály, bár e két szélsőség minden hibájával, — de állása középszerűségénél fogva is legtöbb mérsekletet tanusított.

E nézetek ferdeségeinek voltak kinövésai a föld felosztási tervek; a nemesség kiirtására tett vállalkozások.

Azonban mindezt menti az eszme gyors kivitele által okozott helyzet ujdlonsága.

Nem találtuk magunkat belé, mint gyermek az első nadrágba

Az abszolút rendszer még a szabad gondolkodást is elfojtotta; — nem érthettük meg egymást. De a jól, rosszul beszívott eszméket sem lehetett megölni.

Midőn a cselekvés szabadabb tere megnyílt, első felhevülésében igaz a közhaza osztatlan érdeke volt a jelző; de a megyei választásoknál nagyobb mérvben kezdé érvényesíteni magát ama másik szellem.

A helyzet szokatlansága, a tájékozatlanság s a rendelkezés alatti erők számba nem vétele miatt megint nem találtuk el a közép utat.

Eltek sokan a múlt idők nagyobb nevei közül, kik az idő folyta alatt nem tanultak, de keveset feledtek.

Ezekhez ragaszkodott s azoknak aegise alatt hivatalra jutott a volt nemesi osztály; kezébe vette az uralmat a nepotismus, s minthogy kéz kezét mos: nekik volt igazuk mindenütt.

Ismétlődtek a választások. — Azok összefont érdekknél fogva erős phalanxot képeztek. Együtt és egymásért működtek.

A volt jobbágyosság, természeti tulajdonsága vagy az idő rövid és alkalmatlan volta miatt nem fejlődhetett oda, hogy szellemi erejével élet jelt adjon; numerikus tevékenységét lehetőleg megszorították.

A katonaság — mint közép osztály e kettő között — szét nézett s midőn sorai közt a tettek mezején érdemeket szerzett egyének neveit kezdé számlálni — s mert papjaiban szövívőkre is talált: önérzetre ébredt, s tömegesen lépve fel: kívánatát mint osztályét toltá előtérbe. Ha nem is elvenni, de osztozni kívánt a hivatalban.

A hivatali markában szóritó nemesség pedig a meglevőt kezéből kibocsátani s így megosztani, emberi gyarlóságánál fogva sem kívánta.

Azon rögeszme, — hogy ő erre születve van, melyet tőle elvenni nem lehet, s csak ha a más előbb felküzdötte magát oda hol ő már születésénél fogva áll, van meg az egyenlőség s kezdődhetik a verseny — összetartóbbakká tette emezeket s erőszakosabbá amazokat.

Igy született két tábor a védők és az ostromlók tábor.

Azonban tetteleg nem állottak ily élesen egymással szemben; mérsékletet és méltányosságot is mutatott néha a nemesség, s hol az eszélyesség is úgy kívánta tért nyitott, de ezt rendszeren mint grátiát, kegyelmi tény gyanánt tudta fel.

Az ily „pap kiszorom“ megnyugtatta egy egy kevéssé, de bosszantó volt, hogy mindig felhányt: „hiszen a katonák közül is helyet adtunk ennek meg amannak!“ — Mintha bizony e haza nem mindnyájunké s mi nem érette volnánk, s nem mindenki annyit érne, mennyit embersége nyom, s nem a szerint lennénk erre meg amarra jogosítva, mennyire szellemi erejének hová (?) fordítása érdemesíté!

Igy: nem akarva s bár célzatosan senki által nem vezetve, magából a helyzetből nőtte ki magát az osztály; s valahányszor jelöltje bukott mindig kaszt sérelmet talált benne. — Azért ezen osztályok mit a törvény és a közönséges élet oly összesimitott, nyilvános életében mindinkább távolodnak.

És az utóbbi idők eseményei, még élesebbé tévék e két párt közti ellentétet; nem csak, hanem életre, tevékenységre hívá a harmadikat.*)

D. Veres Gyula.

Brassó, 1872, febr. 10.

„A példa ragad.“ tartja a példa beszéd. S fájdalom e példabeszéd igazságát naponként oly téren is tapasztaljuk, hol nemcsak egyesek rossz szándékát tükrözi a rossz példa követése vissza, hanem azáltal ezrek érdeke, sőt az egész állam szerkezete van megsértve, csaknem kinyugolva.

Értjük az állami nyelvnek, némely törvényeszek által vakmerő mellőzését.

A brassai m. kir. törvényszék magatartása, a magyar nyelv használatát illetőleg e lapok hasábjain már több rendben szellőztetve volt.

De ezen sorok czélja nem a brassai m. kir. törvényszéknek reactionarius eljárását bővebben is illusztrálni, hanem jelezni egy újabb esetet, melyet a brassai m. kir. törvényszék lojalis, hazafias, nemes magatartásának köszönhetünk; de a mely nem egyéb, mint a törvények ismételt nyílt megsértése, ellenszegülése, a fennálló kormány rendszer kinyugolása, megvetése.

Ez újabb törvényszéki tüntetés, (ki hinné?!) Sepsi-Sz.-Györgyön a tős-gyökere ősi székely városban történt, — hol még a román sem tud románul, — egy bizonyos Onitiu nevezetű pót-bíró által, ki a napokban román nyelven szerkesztett jegyzőkönyvet terjesztett a törvényszék elé.

Vajjon mi vezethette e jó urat arra, hogy a kérdéses jegyzőkönyvet románul szerkessze, s ki részére vagy érdekében tette azt, ott a hol, mint mondók még a románok sem beszélnek, nem értenek románul; s végül vajjon honnan meríti

*) Közöljük ezen cikket is, mely más oldalait világítja meg a háromszéki szerencsétlen kaszt-kérdésnek, mint a mult számunkbeli levél. A szerkesztőség nézete a 8-ik sz. vezércikkében volt kifejezve; s midőn tért nyit a vitázó feleknek, nem azonosítja nézetét egyikével sem a szerk.

TÁRCZA.

Szegény tatár!

(Folytatás és vége).

Említett barátom, ki szives volt a tatárral megismertetni, azzal vádol, hogy a tatár rovására bele szerettem az öreg dervisbe, az egykori tűzimádó hinduba. Barátomat ezen véleményre alkalmasint a vezette, hogy együttlétiünk alkalmával, többet társalogtam az öreggel, mint a tatárral; de én ezt azért tettem, mivel a tatár a társaság többi tagjai által eléggé igénybe volt véve, egyfelől, másfelől pedig az öreg az európai nyelvek egyikét sem értette és így másokkal nem is igen tudott társalogni. De ezzel a világról sem akarom azt mondani, mintha valami hatalmas keleti nyelvész volnék, mert fájdalom egyet sem beszéllek és nem is értek a keleti nyelvek közül; hanem különböző jelek által igen jól meg tudtuk érteni egymást. Különösen a bort a borvizzel nagyon inyére tudtam vegyíteni.

Mind a mellett, hogy az öreg iránt is figyelemmel voltam, a tatár kinek minden szavára nagyon figyeltem, mint magosabb képzettséggel bíró egyéniség nagy mértékben érdekelt.

A tatár ezelőtt mintegy hat évvel végezte Bucharában a tatár egyetemen a vallás és jogtudományt; ez a két tudomány náluk csak úgy karöltve jár. A pap egyszersmint bíró is, és viszont. Az egyetem egyrésze lakszobákra van osztva, a melyeket a tanulóknak elszoktak adni. Tatárunk egy ilyen lakszobának tulajdonosa volt, és a mikor az em-

litett tudományokat végezte, Bucharában egy nagy esemény történt, a mely tatárunkra is határozó befolyással volt. Egy szent muzulman, egy dervis, ki a Mahomed és minden lehető más szent sírját látogatta, érkezett a tatárok fővárosába.

Ezen nevezetes férfiu pedig, nem más volt, mint kitűnő hazánkfia Vamberi, az egyedüli utazó, ki közép Ázsiát beutazta; ki a veszélyt, mely életét fenyegette, rendkívüli ügyességgel mindig képes volt kikerülni; ki a keleti nyelveket és szokásokat annyira el tudta sajátítani, hogy a keletinek gyanakodó szeme, ki minden idegenben kémet gyanít, sem tudta felfedezni, hogy nem valódi mazzlemmel és dervissel van baja.

Vamberi több mongol dervis kíséretében érkezett Bucharába, s mint tudományos papi ember, az egyetemet is meglátogatta; itt ismértkedett meg vele tatárunk, ki a szent és nagytudományu férfiu iránt rögtön nagy rokonszenvet érzett. Ugy látszik, Mollah Iszhák is felköltötte Vamberi figyelmét, mert csak hamar felszólította őt, hogy menne el vele Mekkába a Mahomed sírjához. A fiatal, tudni és látni vágyó, e mellett nagy mértékben vallásos érzelmi tatár theologus, csak hamar elszánta magát; eladta lakszobáját 94 aranyon, és utnak indult Vamberivel. Rengeteg utakat tettek, három hónapig utaztak egy teve hátán, ketten két odalt függő kosárban kuczorogva. Több veszélyek voltak kitéve; de a Vamberi ügyessége mindenütt kisértette a bajból. Különösen megszorult volt kapezójuk, Afganistánban, hol Vamberi a Khánhoz ment panasza azért, hogy őt mint szent embert megvámolták. Vamberit a Khánnak 14 éves fia fogadta, ki is az ő imádságokkal vegyített dicsőítő beszédére, újával megfenyegette és azt mondotta „esküszöm, hogy angol vagy.“ Erre a váratlan

nyilatkozatra Vamberi is megszeppent; legalább elhalványodott, és beszédének végtelennek tetsző fonala majdhogy meg nem szakadt; de hirtelen összeszedte magát és átkot úgy mint áldást nagy mértékben szórt maga körül; e mellett meg esküdt mint egy talpan sült ördög. Kereste feneketlen zsebeiben a Stambulból hozott ajánló leveleket, de fatum! azok a szálláson maradtak, és neki ott kellett maradni, míg a tatár azokat elhozta. A Khan herceg tolmácsa megolvasta az okmányokat, és azokat rendben találta. Hogy a herceg meggyőződött-e a felől, hogy Vamberi nem englis men, nem lehet tudni; de annyi igaz, hogy megajándékozta 5 arannyal.

Vamberi tatárunkkal Persián koresztül folytatta tovább utját, és itt egy párszor felébredett a gyanu tatárunkban, a felett, hogy Vamberi nem valódi dervis. Ugyan is egy persa városban a mikor megállapodtak, Vamberi őt, mint egy másfélnapig magára hagyta a szálláson, úgy hogy szegény feje azt hitte, hogy Vamberi megugrott. Végre unalmában elszánta magát, hogy az utcán széjjel nézzen. Alig indul meg, hát jön vele Vamberi szembe, egy magas, aranyos ruhába öltözött katonai tisztel karöltve, és beszélt azzal egy általa soha nem hallott nyelven. A katonai eljött Vamberivel szállására; ott még hosszason beszéltek a gyanus idegen nyelven.

Végre barátságosan elbucsztak s a katonai elment. Vamberi a katonai távozta után, rögtön mosakodott, mondogta hogy az idegen nyelvű katonával utazásai közben ismértkedett meg, és ha ruhája nyirkos lett volna, nem ért volna hozzá, de szárazon a tisztatlanság nem ragad. Szegény tatár, ő hitte. Később az említett katonai tiszt ellátta őket fegyverekkel, és azokkal folytatták utjukat. Egy völgy szorulatban nagy félelmet állottak ki, valami

V i d é k.

Csik-Szereda, febr. hó. —

Városunk politikai és társadalmi mozzanatairól oly keveset olvashatni a „Nemere“ hasábjain, hogy szinte azt képzelhetni, miszerint Csik-Szereda nem is létezik a szé- kelyföld ezen legelterjedtebb közlönye tisztelt olvasóira nézve; holott a „Hargita“ szomszédságban még mi is élünk, s ha olykor bőven kijut is néha zuzmorás szeszélykedéseiből, illő mégis, hogy a „Nemere“ is néha szellőztessen; annyival inkább, hogy az 1872-ik év városunk közéleté- re nézve két fontos eseményrel köszönte be; a januári- us hóba megejtett tisztújítást és a királyi törvényszéknek Csik Szeredába való beköltözését értve: szabadjon mind- kettőről röviden emlékezni.

Mult hó 23-án a hét székelyváros főispánja Lázár Mihály ur vezetése alatt legszebb rend és a különböző érdekeket kielégítő eredményrel történt meg a tisztújítás; megválasztván közfelkiáltás útján: polgármesternek: Lázár Domokos, jegyzőnek: Jakab József, pénztárnoknak: Lakatos Gergely, Györffy Igoácztisztügyésznek, Dr. Mol- nár József pedig városi orvosnak; szintén választás útján tanácsosokká: Csekme Ádám, Dávid István és Potoczky Kristof, — városkapitányá: Fischer Konrád, ellenőr Szöcs Ignác választattak, kikben teljes reményünk van, hogy min- den lehető megtesznek városunk felvirágzása, jóléte elő- mozditására annyival inkább: hogy ezen tisztújítás az ed- dig is ugyan egy községet képező, azonban élénk ellen- tétben állott Csikszzereda és Mártonfalva között féltékeny idegenkedést elhárítván, a kereskedői és iparos elemet is teljesen kielégítve megnyerő. A választ megelőzőleg a fő- ispán ur a gyűlést megnyitván, a többek között olvastaték a miniszterelnök urnak leirata, a melyben tudatja a város közönségével miniszterelnöki kineveztetését. mi éljenzéssel fogadtatván, azonnal távirati uton bizalmi felirat intézteték, ugy szintén írásban is hason felirat határozatott el. — Szintén megemlíteni vélem, hogy csiksomlyói gymnasiumi igazgató Imecs Jákó tiszteletbeli városi főjegyzővé kiáltat- ták, kinek kívánom, hogy az eddig is oly jól kezelt s ös- mert tollát jövőben a város jóléte s előmenetelére gyak- ran használja fel!

Nem hagyhatom említetlen a főispán ur tapintatos s erélyes működését, mind ki a leghatásosabban közrehat a fenni eredmény eléréséhez, s mind ki már is rövid hi- vatalos működése s itt időzése által legszebb visszaemlé- kezéseket hagyá maga után távoztával

A királyi törvényszék mult hó elején költözék vá- rosunkba s így valahára a rég várva-várt óhaj tényé vált, minek valósulása leginkább Györffy Pethő kir. törvényszé- ki elnök urnak köszönhető, ki most sem szünik meg szellemi té- ren is a város érdekében hatni, már csak az általa meg- pendített társalkodó egyesület eszméjével is, mely hogy mi előbb létesülve szilárd jövőt igér: erős hitem, — de erről s ugy másról is tán legközelebb, addig is Isten önnel tisz- telt Szerkesztő ur!

S z e r e d a i.

Román lapszemle.

„Patria“ 7-ik szám febr. 2-án. Egy hosszú vezér- cikkekben pártolja az 5 évi választásokat.

Ugyanitt egy temesvári levelező ismerteti a köze- lebb lefolyt megyei restauratiót; az eredmény fölött meg- elégedését fejezi ki mind a minősített románok megvá- lasztása, mind a nyelv tárgyában hozott határozatokkal — és így végzi:

A tatár bár merre fordult, csak szívélyes jó barátira talált; ő is szeretni és becsülni tanulta a magyart.

Öt évet töltött Pesten. Most mint méh, tudomá- nyokkal terheltén tér vissza mesés hazájába, de nem azért, hogy dervis legyen; termékenyebb, áldásthozóbb hivatást érez ő magában.

Meg akarja ismertetni Khánjával a nálunk levő elő- haladott viszonyokat. Rá akarja birni a hatalmas urat hogy küldjön nagyszámu tehetséges fiatalokat hozzánk; hogy szerezenek azok ösmereteket a tudományok minden ágaiban, hogy idővel nemzetét a messze földre vándorolt rokon faj magas műveltségi fokára emelhesse.

Szegény tatár, boldog volt az ő lelke közöttünk; ro- kont talált bennünk, melynek nyelvét honfi társai könnyen elsajátítják; ő maga hét hónap alatt tökéletesen megtanult magyarul. Szokásainkban — ugymond sokat változtunk, de jellemünk a tiszta és keleti.

Vissza tér a tatár hozzánk; ide tapadt szíve; itt van az ő második hazája; itt találta ő szeretett tatárjait nagy- szerű, magasztos kiadásban.

Segitse az ég a szegény tatárt hazafias törekvései- ben, s hozza vissza minél előbb körünkbe; mi bizonyára várjuk és tárt karokkal fogadjuk őt, kíséző honfitársaival együtt. —

B. —

e jámbor ur ezen, csaknem a vakmerőséggel határos bátorságot?

Szerény nézetünk szerint a brassai m. kir. törvényszék már ismeretes tözvény-tisztelő (?) s ma is folyvást tartó eljárása bátorithatta fel a nevezett pótbíró urat is.

Lám hogy a jó példa nem marad követők nélkül!

Ha így megy még tovább is, és a kormány teljes erélylyel nem vágja útját ezen visszaélé- seknek, ma-holnap megérjük, hogy a m. kir. törvényszékeknel mindenféle nyelv használatba jön, kivéve a törvény által hivatalos nyelvvül meg- állított magyar nyelvet.

Valóban elmondhatjuk a költővel, hogy: „difficile est satyram non scribere.“

Litterati.

Az „Erdély“ szerkesztőjének s azoknak, a kiket illet.

Szerkesztő barátom!

Lapod idei évfolyamának 5-ik számában, a kolozs- vári r. k. főgymnasium ifjúságának önképző köre által kiadott „Hajnal“ című album ismertetője, miután korán elhunyt testvéremnek „Gudonov Boris“ cz. cselekménydús történeti beszélyéről, engem mélyen megha- tó kegyelettel — emlékezett; azon megtisztelő óhajnak ad kifejezést: vajha én „mielebb öcsémnek összegyűjtött műveit, életrajzával együtt sajtó alá rendezném!“ . . . .

Megvallom, hogy a mily jugos, beszély- és re- gényirodalmunk érdekében ez óhaját, ép oly méltá- nyos az elismerés, melylyel a halál angyalának dermesztő- tőlehelletére kialudt lángész világának, s honfui erények- ben művelt lélek fáradhatlan munkásságának megörökíté- sére közreműködni fölhívtam. De még egy időre le kell mondanom kiváló képekben ragyogó, zamatos izlésben dús- s erőtelyes nyelvezetben szinte utánozhatlan műveinek ki- adhatásáról.

A kik ismerték őt, a feledhetlent, megérthetik s át- érezhetik e nyilatkozatom horderejét. Mert ha fájdalom tölti el mindazok kebelét, kik egykor irodalmunk elsőrang munkását remélték benne üdvözölhetni: mit mondjak én, ki nehéz pályám küzdelmeinek jutalmát, törekvésem jogsult reményeinek dícsőségét vesztém el benne? . . . . Van fájdalom, melyet az idő enyhít, s van fájdalom, mely az emlékekben megújulván mindig követ, mint testet az ár- nyék. E nyilatkozattal tartoztam a legszentebb kegyelet érdekében.

Azoknak pedig, kik baráti régi összeköttetéseinknél fogva irodalmi munkásságom iránt érdeklődéssel viseltet- nek, s e jóindulatuk begyőzésére, becses kérdőzésekkel elárasztottak, vagy épen rosszálásukat fejezték ki a fölött, hogy egy idő óta elhallgattam; felelek amint következik:

A névtelenség nem egyenlő a munkátlansággal; új helyzetünk viszonyait előbb ismerni, azután kell ismerteti. Egyházi és hazai közügyeink ma is ugy érdekelnek miként eddig, de a társadalmi felfogások tanulmányozója, itt sokkal több titokszerű fontanellára bukkan, mint bár- hol Erdélyben.

Azért csak türelem barátaink részéről! míg mi arra törekszünk: több világosságot.

Ifj b. Simon Endre.

fegyveres lovas emberekkel szemben, azokat rablóknak nézték, de katonák voltak, és nem bántották őket.

Egy persa kocsmában még egyszer meghotránkozott tatárunk Vámbéri magaviseletén. Ugyanis, valami kato- nának egy hideg éjszakán ki akarták lökni a kocsmából, és ezekkel szemben Vámbéri francziának adta ki magát, s mi több még pálinkát is ivott velök, sőt még egy üveg pálinkát és egy rézpoharat ajándékba el is fogadott. De a katonák távoztá után, a pálinkát rögtön kiöntötte, a po- harat földhöz vágta, meg mosakodott, és Allahhoz imádkoz- va bocsánatot kért, hogy életét megmentendő, tisztátalan emberekkel szóba állott és tisztátalan italt ivott Szegény tatár hitte! Hátra volt a fekete leves

Megérkeznek utazóink az aranyos Stambulba, s ime csodája a dervis báb átváltozik magyarrá. A szegény tatár bánul, szörnyülködik, talán ha szakálla lett volna, kitépte volna, de Vámbéri vigasztalta, hogy elviszi őt szép Magyarországra. Jó emberek laknak ott, szeretni és szívesen fogják látni a szegény tatárt. Szegény tatár hitte, eljött és nem csalódott, mint senki sem, ki magyar- ban bizott.

Vámbéri szeretettel, becsülettel bánt a szegény ta- tárral; hogy ő magyar öszinte barátsággal fogadta a mesz- szeföldi idegent, nem is kell mondanom.

Tisztán látszik ezekből: hogy ugy a főispán mint a nem román többség is igazságérzettől voltak áthatva- irányunkban, — s bizony, ha lármásaink kissé csendesebb politikát üznek — általában jobban állanánk, mint ma. Ideje volna: hogy „nemzetieink“ komolyan megfontolják helyzetünket, melybe nagyobbreszt az ők tulhajtott eszmé- ik sodortak, s vegyék fontolóra azon eszközöket, melyek segítségével jelenlegi nélkülözéseink terhétől menekülhe- tünk!

Az „Albina“ 7-ik száma egyik cikkében kifejti a nemzeti ellenzék programját. Előbb azonban a magyar lapok közül az „Ellenőrt“ idézve azt állítja: hogy a két ellenzék (magyar és román) elvei — azonosak.

A román ellenzék küzdelme eddig eredménytelen volt, de „e pur si muove“ s ő tovább is küzdeni fog, mert meg van győződve: hogy a román nemzet, egykor sza- bad és független lennd! —

Politikai szemle.

Franciaország politikai élete elképzelhet- len a legélénkebb mozgalmak nélkül. A nemzetgyűlés fe- bruár 2-ikán szavazott, és pedig ugy, hogy eredménye ismét miniszter válság. Ugyanis a Párisba való vissza- térés iránt tett indítvány elvetetett. Ennek következtében a belügyminiszter beadta lemondását. Ez egyike a nem- zetgyűlés legfontosabb kérdéseinek.

Franciaország addig nem lesz megnyugtata, míg ezen provisorium tart. A jobboldal tudta, hogy a Párisba való költözés véget vetne ezen ideiglenes állapotnak, mely annyi veszélyt tartalmaz, s a jobboldal irtózik a köztársá- ság végleges kimondásától.

Az aláírási mozgalom a haza felmentésére dícséretes buzgalommal folyik. Versaillesban Pémusat Péterné s Dar- cel és Cibiel asszonyok együtt 100,000 frankot irták alá, Pierrefondsban pedig Sabatier asszony aláírási ívet bocsát- ván ki, egymaga 45,000 frankot irt alá. — Marseillesben Duclos gép-gyárában a hivatalnokok és munkások 3591 frankot gyűjtöttek magok közt s ezen felül kötelezték ma- gukat, hogy hetenkénti fizetésük egy órára eső részét e czélra szentelik a hadikárpótlás végleges törlesztéséig; ha- sonló kötelezettséget vállaltak különben az ország csaknem összes nagyobb gyárainak munkásai. — A bordeauxi köz- ségtanács 100,000 frankot szavazott meg. A cherbourgi lap és az ottani hatóság eddigi gyűjtésének eredménye 17,000 frank. Rouenban eddigelé 80,000 frank gyűlt össze. — Havreben Duplat uevü kereskedő 10,000 fran- kot irt alá, ugyanott a tengerészeti tiszték fizetésük min- den 100 frankja után 20%-ot ajánlottak fel a végleges törlesztésig, míg az ottani keresk. iskola növendékei ma- guk között 300 frankot gyűjtöttek.

Németországban az ultramontanizmusnak nyugta- lan fészkelődése foglalkoztatja folytán a politikai tényezők figyelmét. Az ultramontanok kegyes átkakkal töltik be a levegőt. A kölni érsek excommunicatio terhe alatt szó- litotta föl a bonni tanárokat a csallhatlanság elismerésére. Furcsa emberek mégis az infallibilisták! Legnagyobb ellen- ségükben a tudományban keresik eszeveszett törekvéseik szolgáját

A bécsi reichsrath alkotmánybizottság közeleb- b fog határozatot hozni a galicziai kiegyezés kérdésében. Általános vélemény az, hogy ez ügyben békés kiegyezés jön létre.

Nyilvános köszönet.

A sepsi-szt.-györgyi köz. iskola javára rendezett, s e hó 3-án a városház dísztermében megtartott táncszély tiszta jövedelme tesz: 75 frtot, o. é. Felül fizettek:

Künléné urhölgy	20 ft.
Bogdán család	5 „
Egy névtelen	1 db. m. arany.
Donáth Pál	3 ft.
Kálnoky Dénes, gróf, főispán	1 „

Noha a nemes tett önmagában hordja jutalmát, mégis az iskola igazgató bizottmánya kellemesen érzi magát in- dítatva érdekletteknek-, ugyszintén az élvezetes táncszé- ly rendezőségének — nyilvános köszönetet szavazni.

Egyszersmind Künléné urhölgy iránti elismerésé- nek is méltó kifejezést adni azon kegyességéért, hogy a bála nya tisztét annyi kellemmel teljesíteni, s ez által a népnevelés szent céljáért lelkesülő szellemi emelkedett- ségének újabb jelét adni — sietett.

Sok ily főnkelt lelki honleányt a hazának! A sepsi- szt.-györgyi köz. iskola igazgató-bizottmányának nevében:

Ifj b. Simon Endre.

Hála-nyilatkozat.

Alulírottak, mint Bikszád községének megbizottjai, kedves kötelmünknek tartjuk Hidvégi Mlgs. Gr. Nemes

Jánosné — szül. Gr. Mikes Rozália ő nagyságának halás köszönetünket kifejezni azon részvétért, melynél fogva külségünknek azon szegényei részére, kiknek gyermekei a járványos roncsoló toroklobban szenvednek, orvosi gyógyszerre, megyei orvosunk tks. Reich Alber ur által 20 o. é. frt. küldeni kegyeskedett.

Bikszád, 1872 feb 6

Antalka Ferencz,
hözségi bíró.

Németh Márton,
jegyző.

V e g y e s.

(Egy-évi önkéntesek a brassói fellegrárban.) Ezek nek ugyan nincs valami irigyelésre méltó helyzetük, különösen ha a két havi fogságot — mi közelebről méretett rájuk — pontosan kiülük. Biztos forrásból vett értesülésünk szerint a tényállás ez: Önkénteseink a német nyelvet kellőleg nem bírják, és e miatt tisztjeik által sok kellemtelenségnek voltak kitéve. Ők mint önértetes miveltek fiuk sehogy se tudták appetálni a minden oldalról éreztetett kellemetlenséget, — s ez okból szerettek volna vagy egy más ezredhez menni, vagy pedig részökre magyar nyelven előadásokat rendeztetni. Kérelmökkel az ezredeshez kívántak járulni — ki iránt teljes bizalommal viseltetnek; de katonai törvény szerint az ezredeshez csak is egy tiszt kíséretében lévén lehetséges kérelemmel járulni: ők ez ellen tettek. Erre pedig lépésük nem volt egészen méltánytalan, mert kapitányukat felkérték, a vezetésre de az hidegen utasítottván el őket, önértetek következtében merészkedtek önmagukra menni az ezredeshez, minek eredménye lön az, hogy két havi fogságra ítéltettek.

(Horvát ügyek.) A horvát ellenzékiek a legközelebbi tárgyalások alkalmával határozottan kijelenték, hogy az unió törvény alapján állanak, s téveseknek nyilvánítanak — a decz. 31-iki memorandumból vonható minden ellenkező következtetést. A pénzügyek tárgyalása alkalmával követeltetett az eddigi általános rendszer megváltoztatása. A horvát ellenzékiek ugyanis jövőre nem bizonyos határozott összeget akarnak Horvátország saját szükségleteire megtartani, hanem egy megálapítandó quótával járulni a közös kiadásokhoz, s más részt a horvátországyűlés számára igénylik azt a jogot is, hogy országos szükségletek fedezésére adókat vethessen ki.

(A képviselőház) febr. 5-iki ülésén Somsich Pál elnök bemutatta Kolozs megye feliratát, melyben Kolozsvár város körvényét az egyetemnek kebelében mielőbb leendő felállítására iránt pártolja, — egyszerűen kéri, hogy a felállítandó egyetemen, a királyhágón innen lakó nemzetiségek nyelvei kellő figyelembe vétessenek.

Ugyanezen gyűlésen Bömches Frigyes bemutatja a brassói kerületi képviseletnek körvényét, melyben a tanácskozási jegyzőkönyv hivatalos nyelvét illetőleg előterjesztést tesznek.

(A brassóvidéki néptanítók) jelen hó 23 ikán d. e. 9 órára a magyar kaszinóba tartandó gyűlésre ezennel meghivatnak. A gyűlés tárgya leendő: a tanítóegylet alapszabályainak megállapítása.

(Alapos ok a lázadásra.) Grácban az egész város háborog, és február 4-én mindenfelé nagy csoportosulások voltak. A városház elé ezernyi tömeg gyűlt össze, ingerülten, böszülten és nagy lármával. Bizon van is rá ok. Az istentelen serfözök felemelték a ser árát. A lázongók küldött-ségeit indítottak a polgármesterhez, követelve hogy az elvetemülteket térítse vissza a jobb utra. Az alpolgármester meg is ígérte, hogy érintkezésbe teszi magát Gambrius hatalmasságaival, s kéri fogja az előbbi sörárakat. A küldöttség közölte ezt a tömeggel, mely aztán jó reménységben szétoszlott.

(A marhahus fontja) közelünkben, Szász-Magyaróson 12 kr.; és mindennap tartoznak vágni. Beh jó volna, ha azok a magyarosi mészárosok megtanítanák a brassaiakat is, hogy hol árulják azt a feltűnő olcsó marhát.

(Párisnak új erődítési tanulmányozása) nagy gyorsaság s tevékenységgel folytattatik több tábornok által. A cél Páris egy mérhetlen kiterjedésű elsáncolt táborral alakítani. E tábor Sannois; St. Germain, Meudon, Montgeron, Pierrefitte helységek között — központul Páris birva — terülne el; köröskörül egy folytonos erődvonallal szegélyezve, melyet földszáncok s a városok képeznének. Ez új erődítések által Páris oly óriási erődde változtatnák át, hogy ostrom általi bezárolása jövendőben egyáltalán lehetlenné tétetnék; szándóttva ezer emberről örség elégséges leendőne e roppant erődöt négy, söt ötszörös hadi erő ellen föntartani.

(Jobb időkre halasztott keresztelés.) Gyergyó Szt. Miklóson az ujonczok összeírása érdekes leplezésre adott alkalmat. A városi jegyzőnél valaki jelentést tesz, hogy egy bizonyos hadköteles fiatal még soha sem volt ki-

irva és hogy az illető nincs is megkeresztelve. A fiatal ember előszólitatván kijelenti, hogy a dolgokról mitsem tud. A szülők szintén kérdőre vonatván, erősíték, hogy fiok megvan keresztelve. A megindított vizsgálatból ki derült, hogy a fiatal ember 1849-ben ép akkor vitetett a bába által keresztelőre, midőn az akkori plébános boldogult Mészáros Antal a szahadságharcz égő pillanatában kardott kötve a haza védelmére lelkesített híveinek élére állott, és ezért a keresztelést más időre halasztá. A szülők — úgy látszik — a bába által azon véleményben voltak megerősítve, hogy a gyermek meg van keresztelve; azonban az ellenkező kiderülvén, a jobb időkre halasztott keresztelés a napokban lön végrehajtva.

(Elrontott tréfa) A „Magyar Politikában“ olvassuk: A kézdi-orbai választó-kerületben fekvő Zágón közbirto-kossága a kerület orsz. képviselőjét fölkérte, hogy azon község és Rómánia közt fűrtorgó határvillongás ügyének mibenáltáról interpellálja a miniszteriumot. A kerület képviselője Tisza Lajos ő exca. Sokan már előre örültek a jó tréfának, hogy fogja a közl. minister interpellálni a ministeriumot az országgyűlésen. Azonban a képviselő ur már válaszolt Zágón közönségének: még pedig, mint halljuk, körülbelöl azt, hogy a kerület érdekeit, melyek ez esetben a haza épségének megóvásával azonosak lévén, szívesen mozdítja elő; és ha egyszerűen képviselő volna az országgyűlésen, interpellálta volna a ministeriumot „miután azonban ő egyuttal a ministerium tagja, rövidebb és hatóságosabb eljárásnak tartotta közvetlenül a ministertanácsban fölszólalni. Minek folytán jelenti, hogy ezen nemzetközi ügyben diplomatiai uton legközelebb megtétetnek a kellő lépések annak kedvező megoldására; a miről annak idején nem fog késni Zágón községét értesítettetni.

(Konstantinápolyban) oly nagy föld rendes volt közelebről, hogy a város körfalainak egy része nagy robajjal a mérványtengerbe omlott.

(Ritka váltó.) Egy kolozsvári ügyvédnek egy falusi koresmáros furesa váltót mutatott be: egy fenyőfa asztalt, melynek ujanon gyalult tetejére van felírva: én alulirt elismerem, hogy N. N.-nek 120 frttal adósa vagyok, s megfizetem ekkor és akkor E furesa anyagu kötelezvény története az, hogy az adós egy este megszallván, az ismert korasmároshoz, hirtelen 1000 frtra volt szüksége, de annyi papirost nem találtak, mennyire kötelezvényt lehetett volna írni. Sietős lévén a dolog a kérdéses asztra irtak meg a váltót, s az adós megígérte hogy még az nap elküldi papiroson is. De bizon nem küldte el, se fizetni nem akar. A pörhöz most odamellékelik az aszta is.

(Helyreigazítás.) Lapunk közelebbi számában a „jótékony nőegylet“ báljáról adott értesítésből a „kath. megnevezés kimaradt. Ezt habár utólagosan is szükségesnek véljük kijavítani, mivel épen azon este, melyen „a kath. jótékony nőegylet bál“ ja volt, más nevű jótékony nőegylet is tartott bált.

(A képviselőház osztályai) a választási törvényjavaslat felett megkezdett tárgyalást igen élénken folytatják. Mind a kilencz osztályban a törvényjavaslat általánosságban elfogadtatott.

Közgazdászati rovat.

Brassói piac Febuár 9. 1872.

Tiszta buza köble (64 kupás) ft. 9.—9.80. — Elegy buza ft. 6.40. — Rozs ft. 5.40—6.40. — Arpa ft. 4.50—5. — Kukuricza ft. 5.30—5.80. — Borsó ft. 11—13. — Fuszujka ft. 8.—9.40 — Lencse ft. 12—12.50 Fekete borsó fr. 4.—4.40 — Zab fehér ft. 2.80, fekete ft. 2.80—2.90. Lenmag ft. 10—12.—. — Kendermag ft. 5.—5.40 — Pityóka fr. 2.90—3.40. — Haricska ft. 5.40. — Köles ft. 4.60—5. Köleskása 10.50—11. — Arpakása ft. 13.—13.50. — Gyöngykása ft. 13.50—20. — Zsemlekása ft. 13.—13.50

Kukuriczaliszt mázsája fr. 6.—. — Buzaliszt Nr. 00 fr. 15, Nr. 0 fr. 14, Nr. 1 fr. 13, Nr. 2 fr. 12, Nr. 3 fr. 11, Nr. 4 fr. 10, Nr. 5 fr. 8.50. — Kender mázsája ft. 18—27. — Keményítő fehér brassai másza ft. 20—23. —

Szurok fekete ft. 12. — Repceolaj mázsá 38 —. — Firneisz fr. 38—40.—. — Photogen fr. 14.50. — Petroleum I. 13.50., II. ft. 14.50. — Deget vastag ft. 3.50, vékony ft. 7.—. — Gyertya fagyú fr. 31.50 — Takaré-Gyertya ft. 33.—. — Szappan sárga fr. 23.—. Szappan szurok fr. 21.— — Szappan tarka fr. 21.—. — Fagyú nyers ft. 18—20. — Fagyú olvasztott ft. 27—27.50. Szalona ó frt. 40, új 30—36. Füstösszalona fr. 40.—. — Szalona paprikás ft. 38. — Sonka fr. 50.—. — Szalámi ft. 64.66 — Háj új fr. 44.—. — Háj ó fr. 46. — Skumpia fr. 7—8. — Gubics frt. 6.80—7. — Szattyán frt. 75—78. — Szentdomokosi réz frt. 54—55. — Réz ócska frt. 40. — Sóshal egy lóteher frt. 65—68. — Harcsa frt. 94.— — Hamuzsir frt. 14—15.— — Viasz mázsá frt. 90.—94

Gyapju, czurkán teher okája frt. 1.—. — Gyapju

sztogos fehér feketével okája kr. 70 —. — Gyapju bárány czurkány fejt frt. 1.10. — Gyapju bárány havasi fejt frt. 1.25 — fekete fr. 1.20. — Gyapju cigája fejt frt. 1.20—1.50. — Pliik vól kr. 95—1.— — Gyapju cigája mezőségi frt. 1.20—1.25. — Gyapju cigája fehér havasi frt. 230—2.40.

Kecskeször okája 36—40 kr. Kaskával kr. 90—1.06 — Turó vedre frt. 3.60. — Sajt frt. 3.20. — Orda fr. 3.20. —

Lenmagolaj kupája fr. 1.—. — Vaj tehén frt 130—1.40. — Vaj juh 90 kr. — Lábzsír 84 kr. — Hájzsír frt. 1.10. — Méz kr. 90—95.

Szesz fokja 16—16.50 kr. — Abaposztó fehér singe 58—68 kr. — Keresztényfalvi posztó fehér singe 34—35 kr. — Rozsnyói fehérposztó singe 32—34 kr. — Posztó bráni fehér singe kr. 44—46. — Babavári brassói fehér singe 58—62 kr., kávészin fehér szinge 64—70, szürke singe 48—52 kr., sötét szürke singe 60—66 kr., fekete singe 64—65 kr.

Szörvég fekete frt. 36 — egy vég, szürke frt. 28—30 — fehér frt. 30—32..

Rozsnyói flanel singe kék kr. 44—46, veres 45—46, fejt 44—46 kr., kék stráfós 46—48 kr. — Flanel brassói közepes jó nehézfélé fejt, zöld, 54—80 kr. veres, mellértés, stráfós kék kr. 52—74. — Moldon 52—64. — Szürkeposztó 3/4 széles frt. 1.60—1.80. — Kék 3/4 széles posztó keskeny frt. 1.50—1.60. — Szederjes frt. 1/4 160—1.80. — Zsidó posztó szederjes két sing szállésségű frt. 2.10—2.20, világos kék frt. 1.80—2.—. — Mellértés veressel frt. 1.80—2.10. — Szederjes mellértés frt. 2.10—2.20. — Három pécsetű szederjes frt. 3.40, keskeny frt. 2.40—2.45.

Cserge tarka Nro. 1 darabja frt. 3.60, Nr. 2 frt. 5.40, Nr. 3 frt. 6.40, Nr. 4 frt. 7.80, Nr. 5 fr. 9.50, Nr. 6 fr. 10.50, Nr. 7 frt. 12.50; cserge fehér Nr. 3 frt. 6.40, Nr. 4. ft. 7.50, Nr. 5. ft. 8.60, Nr. 6. ft. 9.80, Nr. 7 fr. 12.60; cserge szürke frt. 1.80 alább darabja.

Közönséges pokrócz darabja kr. 84—1.40. — Közönséges pokr. nagyobbféle gyapju frt. 1.40—5.—. — Kordován (14 fontos) kötése frt. 34—36. — Csuklya fehér 1 kötés ft. 30—31. — Marhabőr párja fr. 24—30. — Kecskébőr fr. 3.—5.40. — Juhbőr párja fr. 2—2.80. Cserhaj öle frt. 9.20. — Tüzifa fr. 8.50—11.—.

Lenmag-pogátsa 10 ft. nehézségű egy darab 36—40 kr. —

Marhahus fontja 18 kr. Disznóhús 18—22. kr. Berbéshus 10—12 kr. —

Len egy kötés frt. 1.20—1.40. — Egy dézsa sós tej frt. 4.80—5. —

Nyilt-tér.

Pest azon bank és váltóházai közé, melyek tekintélyeket, ügyes vezetésüknek, becsületes törekvésüknek és szigoru realitásuknak köszönhetik, méltán számíthatni Fischer M. L. váltóházát a „Fortunához.“ Mindenki, ki a magyar fővárost, bár csak megközelítőleg is ismeri, bizonyosan értesülhetett e váltóháznak nemcsak létéről, hanem nagy eredményeiről s hogy tehát sokak óhajait viszhangoztatjuk, ha Fischer M. L. urnak továbbra is szerencsét és áldást kívánunk és tiszleti érdemeit ezennel kiemeljük. Legújabb combinációjá, a mely minden hazai lapban olvasható, s a melyben minden vevőnek 100 frt. hasznót és külön 3 eredeti sersjegyet ingyen biztosít, — noha ez kissé hihetetlennek látszik — teljes valóság gyanánt vehető; és oly nagyszerű összeállítás, a milyen csak a bank-és váltóüzlet genrebán valaha ajánlatott. (Hon).

Bécsi tőzsde és pénzek Brassóban Febr. 9.

	Pénz.
Oszt. nemzeti adósság ezüstben	70 20
„ „ „ papírban	61 35
1860-ki sorsj. kölesön 100 frt.	102 —
Nemzeti bank részvény	844 —
Hitelintézeti	377 75
London	113 25
Ezüst	111 35
Napoleon d'or	9 3
cs. k. arany	5 41
Lira	10 45
Magyar földteherm.	80 25
Bánati	78 50
Erdélyi	76 50
Porosz tallér	1 69
Ikosár	1 80
Rubel	1 80

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos: Orbán Ferencz.

Hirdetmény.

Uzon közséje „tisztított nevű erdejéből“ 6—9-öl hosszúságú cserefákat fog árverezés útján eladni. Az árverezés jelen hó 15-ikén veszi kezdetét és foly mindennap, addig a mig legalább is 7—8 száz forint fog be gyűlni. U z o n, 1872. Febr. 7. (31)

A községi elöljáróság.

Legujabb Kombináció

részvényekben, melylyel most a t. cz. közönség elé lépek, 2 csoportból, négy-négy legjobbnak ismert sorsjeggyel áll, melyeknek évenként 32 huzásuk van és a befizetés tartama alatt 48 frt. kamatot hoznak. Ez oly összeállítás, mely minden eddigieket felülmul és még semminemű intézet-, bank- vagy váltóháztól nem nyújtott; mintán még a nagyszerű nyeremény-chance-ok és óriási kamatélvezet mellett kötelezem magam a B. csoportban foglalt 1860-iki sorsjegyet, ha sorozata kihuzatik, 450 frttal visszaváltani. Így tehát minden résztvevőnek minden esetben 100 frt. készpénze és külön 3 eredeti sorsjegye marad tiszta hasznul.

A. csoport:

- 1 magyar dijsorsjegy, évenként 6 huzás, főnyeremény 250.000 frt. o. é.
- 1 telyesen befizetett 400 frcos török sorsjegy, évenként 6 huzás 600.000 frc.
- 1 braunschweigi 20 talléros sorsjegy, évenként 4 huzás 80.000 tallér.
- 1 szász-meiningeni sorsjegy, évenként 3 huzás 25.000 frt. ezüstben.

E csoport évenként 6 frt. kamatot hoz és 17 huzása van: fizetendő 16 részletben 20 forintjával.
33 „ 10 „

B. csoport

- 1 1860-iki államsorsjegy, évenként 2 huzás, főnyerem. 200.000 frt. 60.000 frt.
- 1 telyesen befizetett 400 frcos török sorsjegy, évenként 6 huzás.
- 1 braunschweigi 20 talléros sorsjegy, évenként 4 huzás.
- 1 szász-meiningeni sorsjegy, évenként 3 huzás.

Ezen csoportnak évenként 10 frt. kamata van és 15 huzása 17 részletben 20 forintjával.
35 „ 10 „

Mindkét csoportnak évenként 32 huzása és a befizetés alatt 48 frt. kamata van.
Még meg kell jegyezni, hogy mind a két csoportnál a résztvevő az első részlet lefizetése után egyedül játszik az egész nyereményre s nem kell ez utóbbit mással megosztani.
Huzási sorozatok ingyen küldetnek és minden nagyobb nyerő táviratilag értesítetik.
Vidéki megrendelések utánvétellel eszközöltenek.

FISCHER M. L.

váltóháza a „Fortunához“, hatvani-utsza 16. szám Pesten.

A legmerészebb REMÉNYEIMET FELÜLMULTA!

Az 1860-iki Rothschild-sorsjegyeknek február 1-én történt kisorsolása. Legujabb játéktervemből több, mint 130 részletiv sorozata kihuzatott. Miután lekötöttem magamat a részletiv szövegében, a sorozattal huzott sorsjegyet 450 frttal visszavenni, ezennel felszólítást intézek legujabb kombináció mindazon szerencsés tulajdonosaihoz, sziveskedjenek a részletiveleket az illető nyugtákkal vagy postai vevényekkel hozzám beküldeni, mely esetben az abban megirt 3 drb eredeti sorsjegyet ingyen úgy a maig befizetett összeget kamataival, s azonkívül még 100 forintot haszon gyanánt fogok kifizetni.

Ezen szerencsés eset által fölbátorítva, folytatom tehát a legujabb játéktervemet, és kérem a netáni megrendeléseket mennél hamarább hozzám juttatni, mert a sorsjegy folyton emelkedése miatt, én is kényszerítve leszek a körtjegy árát feljebb emelni.

Február 15-én lesz az 1870-iki magy. díj-kölcson sorsjegyek huzása, kedvességük miatt a legujabb játéktervembe e sorsjegyet is felvettem. Tíz forint, mint első részlet lefizetése után, kiki teljes tulajdonosa az ezen részletivekben megnevezett 4 sorsjegyek, és nem osztozik senkivel a nyereményben.

Ismert jelmondatom: „Csak Fortunánál található a szerencse“ most is fényesen bebizonyult.

Fischer M. L.

váltóháza a „Fortunához“ Pesten, hatvani-utsza 16. szám.